

UCHWAŁA Nr 290 / 5846 / 17
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 4 kwietnia 2017r.

**w sprawie wniesienia pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego
projektu uchwały Sejmiku w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020”.**

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486) i § 29 ust. 1 pkt 1 Statutu Województwa Podkarpackiego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr X/103/99 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 1999 r. Nr 28, poz. 1247, z 2002 r. Nr 54 poz. 1101, z 2008 r. Nr 55, poz. 1449),

**Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwała, co następuje:**

§ 1

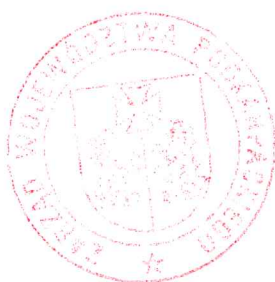
Wnosi się pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego projekt uchwały Sejmiku **w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020”**, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Bogdan Romaniuk
Bogdan Romaniuk

UCHWAŁA NR/...../.....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
z dnia 2017 r.

**w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2017 – 2020”**

Na podstawie Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz.1916), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. poz. 1492), art. 9 ust 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 roku, poz.224, z późn. zm.) oraz art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486).

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala co następuje:

§ 1

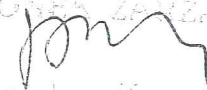
Uchwala się „Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020”, nadając mu brzmienie jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

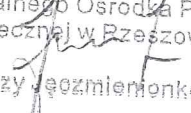
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego i Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Rzeszowie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

CZŁOUBEK ZARZĄDU

Stanisław Kruczek

DYREKTOR
Regionalnego Ośrodka Polityki
Społecznej w Rzeszowie

Jerzy Jęczmienionka

UZASADNIENIE

Na mocy art. 9 ust 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 roku, poz. 224, z późn. zm.) Samorząd Województwa zobligowany jest m.in. do przygotowania projektu wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Zgodnie z zapisami art.9 ust. 2 ww. Ustawy – Wojewódzki Program uchwała sejmik województwa.

Obecnie opracowano kolejny Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii, którego realizacja ze względu na długofalowe skutki (efekty) zadań przyjętych do realizacji zaplanowana jest na lata 2017 – 2020.

Do opracowania Programu zaproszenie zostali przedstawiciele kluczowych instytucji i organizacji zaangażowanych w profilaktykę i przeciwdziałanie uzależnieniom na terenie Województwa Podkarpackiego - Zespół Roboczy powołany Zarządzeniem nr 7A/2016 z dnia 10 lutego 2016 r. oraz 33A/2016 z dnia 1 lipca 2016 r. Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w skład którego wchodził:

1. Monika Bernat – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
2. Dorota Gibała – Kierownik, Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Rzeszowie;
3. Grzegorz Gościński – Ekspert Wojewódzki do spraw informacji o narkotykach i narkomanii, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
4. Łukasz Kosiba – Kierownik, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
5. Marek Kwiatkowski – Kierownik Przychodni, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli;
6. Barbara Łukasik – Dyrektor, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej; Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie;
7. Marek Motyka – Terapeuta uzależnień, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy;
8. Beata Nowicka – Kierownik, NZOZ Centrum Interwencji Kryzysowej w Rzeszowie; Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotykowy „KARAN”;
9. Alina Pieniążek – Ekspert, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie;
10. Lucyna Szela – Kierownik Przychodni, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie;
11. Marek Zaleśny - Starszy wizytator, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie;
12. Andrzej Żółkoś – Specjalista terapii uzależnień, Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna Stowarzyszenia „MONAR” w Nozdrzu.

Program opracowany został w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami obowiązującymi w województwie podkarpackim.

Projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020” poddany został konsultacjom społecznym.

Konsultacje prowadzone były na podstawie § 3 Uchwały Nr III/28/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu

konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2011 r. Nr 1, poz. 2), w związku z art. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016r. poz.1817).

Adresatami przedmiotowych konsultacji były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817)

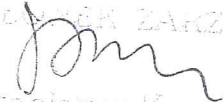
W okresie wyznaczonym do konsultacji, „Projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020” dostępny był na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie, w zakładce „Aktualności”, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

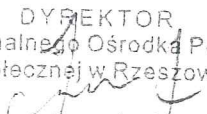
Ponadto informację o trwających konsultacjach społecznych przekazano do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Oddziału współpracy z samorządami i organizacjami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej do Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie z terenu województwa podkarpackiego.

Uwagi i wnioski do projektu można było przesłać lub dostarczyć w formie pisemnej na adres: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120; 35-078 Rzeszów lub za pośrednictwem poczty elektronicznej

W okresie wyznaczonym na konsultacje społeczne, tj. od dnia 1 marca 2017 r. do dnia 15 marca 2017 r. włącznie nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski do konsultowanego projektu Programu.

Ponadto „Projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020” został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego (Uchwała 5/3/2017 z dnia 16.03.2017 r.).

członek zarządu

Stanisław Kruczek

DYREKTOR
Regionalnego Ośrodka Polityki
Społecznej w Rzeszowie

Jerzy Jęczmienionka

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 2017 r.

WOJEWÓDZKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2017 - 2020

WOJEWÓDZKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2017 - 2020

Rzeszów

2017

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	3
1. PODSTAWY PRAWNE WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	5
2. CELE, ZADANIA PROGRAMU I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW	7
3. ADRESACI PROGRAMU	12
4. SPOSÓB REALIZACJI, FINANSOWANIE, MONITORING I EWALUACJA	13
4.1. Sposób realizacji Programu.....	13
4.2. Finansowanie Programu	14
4.3. Monitorowanie i ewaluacja Programu	15

WSTĘP

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017- 2020 (zwany dalej: Programem) jest wypełnieniem zapisu art. 9 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 roku, poz.224, z późn. zm.), który mówi, że organ wykonawczy Samorządu Województwa:

- 1) **odpowiada za przygotowanie projektu Wojewódzkiego Programu i jego realizację oraz koordynację;**
- 2) udziela pomocy merytorycznej podmiotom realizującym zadania objęte Wojewódzkim Programem;
- 3) współdziała z innymi organami administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
- 4) Wojewódzki Program jest realizowany przez jednostkę wskazaną w tym programie.

Nad Programem pracowali przedstawiciele kluczowych instytucji i organizacji, zaangażowanych w profilaktykę i przeciwdziałanie uzależnieniom na terenie Województwa Podkarpackiego (Zespół Roboczy powołany Zarządzeniem nr 7A/2016 z dnia 10 lutego 2016 r. oraz 33A/2016 z dnia 1 lipca 2016 r. Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie), w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne oraz dotychczasowe doświadczenia w realizacji poprzednich Programów Wojewódzkich.

Celem głównym Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020 jest **ograniczenie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie województwa podkarpackiego.**

Program określa też cel operacyjny oraz 5 celów szczegółowych, którym przypisano odpowiednie zadania mające doprowadzić do realizacji przyjętych założeń.

Zarówno cel operacyjny jak i cele szczegółowe oraz zadania określone do realizacji w Programie są obligatoryjne i wynikają z założeń Narodowego Programu Zdrowia na

lata 2016 – 2020, a w szczególności wchodzącego w jego skład Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W związku z powyższym zrezygnowano z zamieszczenia w treści Programu diagnozy zjawiska narkomanii na terenie województwa podkarpackiego. Raport o narkotykach i narkomanii sporządzany jest corocznie przez Eksperta Wojewódzkiego do spraw informacji o narkotykach i narkomanii - dostępny jest na stronie internetowej Samorządu Województwa Podkarpackiego: www.podkarpackie.pl, zakładka: Zdrowie; Raporty, analizy. Ponadto raporty z przeprowadzanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie badań dotyczących zjawiska narkomanii zamieszczane są na stronie internetowej ROPS: www.rops.rzeszow.pl, zakładka: Profilaktyka uzależnień; Informacje, raporty, badania.

Program ma charakter długofalowy, obejmuje lata 2017 – 2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej ujęte w nim działania na rzecz przeciwdziałania narkomanii mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

1. PODSTAWY PRAWNE WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Ustawy:

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 roku, poz.224, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 poz. 1916);
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487, z późn. zm);
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1828);
- ❖ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486);
- ❖ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r., poz. 355, z późn. zm);
- ❖ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r., poz. 1137, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817);

- ❖ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, z późn. zm.).

Programy krajowe:

- ❖ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. 2016 poz. 1492).

Założenia wojewódzkie:

- ❖ Strategia Województwa Podkarpackiego – Podkarpacie 2020 (Uchwała XXXVII/697/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 sierpnia 2013 r.).

Dokumenty z którymi koresponduje Program:

- ❖ Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020 (Uchwała Nr XLV/929/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 kwietnia 2014 r.);
- ❖ Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020 (Uchwała Nr XLV/927/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 kwietnia 2014 r.).

2. CELE, ZADANIA PROGRAMU I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW

CEL GŁÓWNY
OGRANICZENIE UŻYWANIA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH, ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH ORAZ NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH I ZWIĄZANYCH Z TYM PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZDROWOTNYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

CEL OPERACYJNY
PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIENIAMI BEHAWIORALNYMI I INNYMI ZACHOWANIAM RYZYKOWNYMI

CELE SZCZEGÓŁOWE	
Zadania	Wskaźniki realizacji
1. WSPIERANIE DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH I INFORMACYJNYCH WŚRÓD DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH W OBSZARZE PROBLEMATYKI ZWIĄZANEJ Z UŻYWANIEM ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH I NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH.	
1.1 Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania: - środków odurzających, - substancji psychotropowych, - środków zastępczych, - nowych substancji psychoaktywnych, - z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia.	- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych, - liczba wydanych publikacji, - liczba opracowanych i upowszechnionych: materiałów, ulotek i plakatów, - liczba wyemitowanych: audycji radiowych i telewizyjnych, reklam, - liczba odbiorców kampanii
1.2 Upowszechnienie informacji na temat dostępu do działań:	- liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych,

- profilaktycznych, - interwencyjnych, - pomocowych - placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez tworzenie, bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie.	- liczba utworzonych, upowszechnionych, zaktualizowanych baz danych,
2. WSPIERANIE ROZWOJU KADR UCZESTNICZĄCYCH W REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	
2.1 Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznania zagrożenia używania: - środków odurzających, - substancji psychotropowych, - środków zastępczych, - nowych substancji psychoaktywnych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej.	- liczba przeprowadzonych szkoleń w województwie, - liczba przeszkolonych osób.
2.2 Szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: - lekarze psychiatry, - lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, - pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, - specjaliści terapii uzależnień, - psychologów w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych.	- liczba przeprowadzonych szkoleń w województwie, - liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb lub podmiotów.
2.3 Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, kierowanych w szczególności do przedstawicieli	- liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych w województwie, - liczba przeprowadzonych szkoleń w województwie, - liczba przeszkolonych osób, - liczba i nakład materiałów edukacyjnych.

organizacji pozarządowych i JST.	
3. WSPARCIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH	
3.1 Wsparcie działań profilaktyki uniwersalnej	
3.1.1 Poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnienie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności adresowanych do: - dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, - osób dorosłych w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychotropowych i innych zachowań ryzykownych, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	- liczba osób objętych programami, - ilość wdrożonych programów, - ilość udoskonalonych programów, - liczba szkoleń, - liczba przeszkolonych osób.
3.1.2 Poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnienie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.	- liczba osób objętych programami, - ilość wdrożonych programów, - ilość udoskonalonych programów, - liczba szkoleń, - liczba przeszkolonych osób.
3.2 Wsparcie działań profilaktyki selektywnej	
3.2.1 Poszerzenie i udoskonalenie oferty i wspieranie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (np. miejsca rekreacji, imprezy muzyczne, kluby).	- liczba programów objętych wsparciem, - ilość wdrożonych programów, - liczba miejsc / osób objętych programami, - ilość udoskonalonych programów.
3.2.2 Poszerzenie i udoskonalenie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowych do	- liczba programów objętych wsparciem, - ilość wdrożonych programów, - liczba odbiorców programów.

środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.	
3.3 Wsparcie działań profilaktyki wskazującej	
3.3.1 Poszerzenie i udoskonalenie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	- liczba programów objętych wsparciem, - ilość wdrożonych programów, - liczba odbiorców programów.
3.4. Ewaluacja zadań oraz aktualizacja i upowszechnienie standardów profilaktyki	
3.4.1 Upowszechnienie standardów jakości w zakresie profilaktyki narkomanii	- liczba zadań poddanych ewaluacji - liczba zaktualizowanych i upowszechnionych standardów w zakresie profilaktyki narkomanii.
4. REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA I REINTEGRACJA SPOŁECZNA	
4.1. Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych	
4.1.1 Wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, obejmujące m.in.: - działalność edukacyjną, - wsparcie społeczne i socjalne, - programy wymiany igieł i strzykawek (zapobieganie zakażeniom przenoszonym drogą krwi – HIV, HBV,	- liczba programów objętych wsparciem, - liczba osób objętych programami, - liczba i nakład materiałów edukacyjnych.

HCV itd.), - testowanie w kierunku zakażeń krwiopochodnych (HIV, HBV i HCV).	
4.1.2 Wspieranie sieci hosteli i mieszkań readaptacyjnych dla osób w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu.	- liczba wspartych hoteli i mieszkań readaptacyjnych.
4.1.3 Wsparcie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.	- liczba wspartych usług / świadczeń - liczba osób objętych wsparciem.
4.1.4 Wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.	- liczba programów objętych wsparciem, - liczba osób objętych programami.
4.1.5 Wsparcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub zwiększenie dostępności do istniejących form wsparcia.	- liczba wspartych działań, - liczba osób objętych programami.
5. MONITOROWANIE SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W ZAKRESIE UŻYWANIA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH I NSP ORAZ POSTAW SPOŁECZNYCH I REAKCJI INSTYTUCJONALNYCH	
5.1 Wsparcie realizacji / realizacja badań ilościowych na populacji generalnej i wśród młodzieży szkolnej (m.in. ESPAD, „Młodzież”), prowadzonych co najmniej co cztery lata według metodologii EMCDDA.	- liczba wspartych badań, - liczba raportów, publikacji, analiz z wynikami dot. przeprowadzonych badań.

3. ADRESACI PROGRAMU

Działania Programu adresowane są do osób fizycznych i prawnych realizujących zadania z zakresu problematyki związanej z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych w społecznościach lokalnych, do osób uzależnionych i ich rodzin oraz wszystkich mieszkańców województwa podkarpackiego.

Program jest skierowany w szczególności do:

- dzieci i młodzieży, w tym m.in. z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji lub sytuacji społeczno-psychologicznej, a także ich rodziców i opiekunów,
- osób dorosłych z grup ryzyka,
- rodzin z problemem narkomanii,
- osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i współuzależnionych,
- kierowców prowadzących pojazdy pod wpływem środków psychoaktywnych,
- osób zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii i pomocą osobom i rodzinom z problemem uzależnienia od narkotyków,
- podmiotów publicznych, społecznych i prywatnych działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

4. SPOSÓB REALIZACJI, FINANSOWANIE, MONITORING I EWALUACJA

4.1. Sposób realizacji Programu

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Zarząd Województwa odpowiada za koordynację przygotowania i realizację programu, udziela pomocy merytorycznej instytucjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte tym programem oraz współdziała z innymi organami administracji publicznej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od środków psychoaktywnych.

Zarząd Województwa Podkarpackiego realizuje ww. zadania poprzez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Podkarpackiego.

Zadania Eksperta Wojewódzkiego do spraw informacji o narkotykach i narkomanii przewidziane do wykonania w ramach Programu określa szczegółowo art. 9 pkt. 7 Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 roku, poz.224, z późn. zm.)

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowany będzie w planie czteroletnim, ze względu na długofalowe skutki (efekty) zadań przyjętych do realizacji i obejmuje on lata 2017 – 2020.

Cele Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020 będą realizowane w formie pracy ciągłej przez cały okres realizacji Programu.

Program ma charakter ramowy i może ulec modyfikacji w trakcie jego realizacji w przypadku np. nowelizacji zapisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania przewidziane do wykonania w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020 realizowane będą poprzez współpracę z innymi podmiotami, organami administracji publicznej działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami

wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817).

Inni partnerzy zewnętrzni w realizacji Programu to m.in:

- ✓ Wojewoda Podkarpacki,
- ✓ Policja,
- ✓ Państwowa Inspekcja Sanitarna,
- ✓ Instytucje naukowe,
- ✓ Samorządy powiatowe i gminne województwa podkarpackiego,
- ✓ Organy wymiaru sprawiedliwości
- ✓ Służby utrzymania prawa i porządku,
- ✓ Kuratorium Oświaty,
- ✓ Służba Zdrowia,
- ✓ Inne podmioty działające w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

4.2. Finansowanie Programu

System finansowania Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020 zakłada, iż:

1. Uchwałą budżetową Samorządu Województwa Podkarpackiego określa się wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu na dany rok.
2. Źródła finansowania Programu:
 - ❖ środki Samorządu Województwa Podkarpackiego
(środki pochodzące z budżetu Województwa Podkarpackiego oraz/i/lub środki pochodzące z opłat pobieranych za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości alkoholu do 18% alkoholu, wydawanymi przez Marszałka Województwa zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi),
 - ❖ środki Unii Europejskiej;
 - ❖ inne źródła zewnętrzne.

4.3. Monitorowanie i ewaluacja Programu

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020 będzie monitorowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie corocznie poprzez analizę sprawozdań złożonych przez podmioty realizujące zadania określone w Programie.

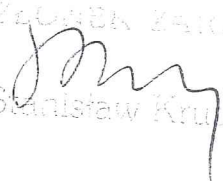
Informacja o realizacji Programu corocznie przyjmowana będzie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego.

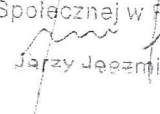
Program podlegał będzie ewaluacji, która dokona zostanie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Wnioski z monitoringu oraz ewaluacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020 będą stanowić podstawę do ewentualnej modyfikacji ujętych w nim celów i zadań lub opracowaniu nowych celów i zadań adekwatnych do sytuacji.

NAD PROGRAMEM PRACOWAŁ ZESPÓŁ ROBOCZY W SKŁADZIE:

- **Monika Bernat** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
- **Dorota Gibała** – Kierownik, Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Rzeszowie;
- **Grzegorz Gościński** – Ekspert Wojewódzki do spraw informacji o narkotykach i narkomanii, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
- **Łukasz Kosiba** – Kierownik, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
- **Marek Kwiatkowski** – Kierownik Przychodni, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli;
- **Barbara Łukasik** – Dyrektor, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej; Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie;
- **Marek Motyka** – Terapeuta uzależnień, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy;
- **Beata Nowicka** – Kierownik, NZOZ Centrum Interwencji Kryzysowej w Rzeszowie; Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotykowy „KARAN”;
- **Alina Pieniążek** – Ekspert, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie;
- **Lucyna Szela** – Kierownik Przychodni, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie;
- **Marek Zaleśny** - Starszy wizytator, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie;
- **Andrzej Żółkoś** – Specjalista terapii uzależnień, Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna Stowarzyszenia „MONAR” w Nozdrzu.

CZŁONEK ZESPÓŁU

Stanisław Krupczek

DYREKTOR
Regionalnego Ośrodka Polityki
Społecznej w Rzeszowie

Jolanta Jędrzejczak